

L'herència visible del president

El llançament d'una televisió i una ràdio públiques catalanes va ser una de les grans decisions estratègiques de la primera legislatura. També ho va ser l'impuls inicial que es va donar a la policia catalana, interromput sobtadament pel mateix president de la Generalitat i pel bloqueig de Madrid. Ara, els Mossos es despleguen a corre-cuita. Pujol plega, i deixa dues empremtes difícils d'esborrar.

Costaria d'imaginar-se Catalunya sense el fenomen social que ha representat TV3. Vint anys després del seu naixement, "la nostra" ha adquirit una càrrega simbòlica, política, cultural i lingüística considerable. I aquesta fita pren més sentit quan en el camí ha ensopegat amb els governs de Madrid i amb d'altres televisions que sovint s'han convertit en una rèplica del model espanyolista de TVE.

Durant la primera legislatura, el president Pujol tenia clar que el seu projecte nacional per Catalunya no podia enfilarse sense una televisió que arribés a tothom. No volia una televisió "antropològica" i complementària de TVE, sinó que TV3 fos la manera d'estar en contacte, en català, amb la informació del món. TV3 ha estat una eina important de normalització lingüística, però a la vegada, ha limitat en gran mesura els seus continguts propis a l'àmbit estrictament autonòmic, renunciant a convertir-se en el referent televisiu de tots els catalanoparlants.

Conseqüències d'un model televisiu. Josep Gifreu, catedràtic de Comunicació Audiovisual de la UPF, valora TV3 com un èxit sense pal·liatius del Govern català en matèria de política televisiva, però també de la resta de formacions polítiques catalanes, que van assumir TV3 com un projecte nacional prioritari. Amb tot, assenyala: "TV3 també deixa herències relatives al nostre model televisiu, que fiscalitzen el futur de la televisió, la llengua i l'espai comunicatiu català. El fet de no obtenir cap compromís de les televisions espanyoles

d'atendre certes quotes de llengua i cultura catalanes amb el model de privatització de final dels vuitanta, i la retirada més o menys forçada de la cobertura de la televisió als espais de parla catalana, han convertit TV3 en una televisió regional de primera categoria. Això condiciona la seva actual implantació a l'estat espanyol i als territoris històrics del català."

Un ampli sector acadèmic i professional aconsella la despolitització dels mitjans públics —els alts càrrecs són nomenats per Generalitat o ajuntaments— i reclama una aposta més decidida per la cultura i pel món audiovisual català. D'altra banda, l'oposició denuncia que la CCRTV està al servei del projecte polític de CiU, i exigeix que els mitjans públics siguin un àmbit estrictament professional (una exigència, per cert, que obliden amb els blocs electorals). L'exconseller de Cultura Max Cahner, encarregat de les negociacions inicials amb RTVE per crear TV3, rebutja les crítiques: "És igual que sigui més d'esquerra o de dreta, més intel·lectual o menys, l'important és que TV3 compleix la seva funció, fer cohesió nacional. És un punt de referència que arriba també a gent que parla castellà, però que se sent membre d'aquesta comunitat."

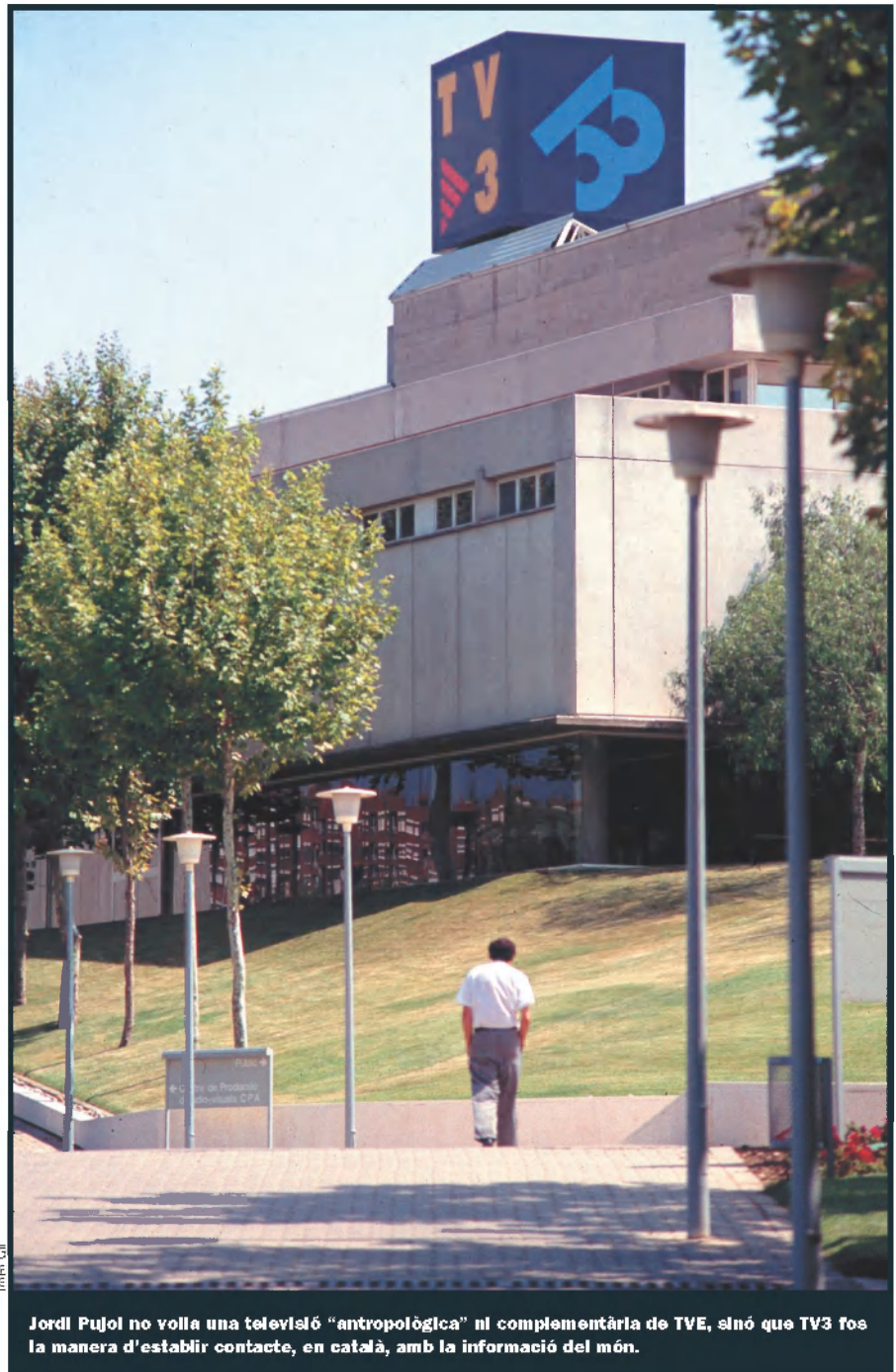
Un emblema no prioritari. L'altra joia de la corona, els Mossos d'Esquadra, inicialment no va ser tan anhelada pel president com TV3. Morta la dictadura, la policia catalana i el concert econòmic no van ser una prioritat per a Catalunya, probablement perquè Pujol no tenia sentit d'estat vers Catalunya, i perquè casa nostra es considerava un oa-

si de pau i seguretat. Va ser a partir dels fets dels 23-F que el president de la Generalitat, i gran part de la classe política, es van adonar de la necessitat de tenir unes forces de seguretat pròpies. Així, a final del 1981 es creà l'Escola de Policia, amb un projecte diferent, proper al ciutadà i desmilitaritzat. Al capdavant hi havia tres homes de confiança de CDC, PSC i PSUC, perquè aquella era una idea de consens. Però el mateix Jordi Pujol dubtava de la capacitat de la policia que naixia. Tant és així que l'any 1982 el seu escorta personal encara era un policia nacional.

Ara ja no toca. Però després d'aquesta tímida embranzida, sobtadament, el president Pujol congelà el desplegament dels Mossos l'any 1984, potser per un pacte d'estat, o per no desgastar les relacions amb el Govern espanyol per a altres batalles. Miquel Sellarès, aleshores director general de la policia catalana, reparteix responsabilitats: "En Pujol va bloquejar el desplegament, però hi ha un personatge gris tant o més culpable, el governador civil de Catalunya, Ferran Cardenal (PSOE), que va bloquejar la Junta de Seguretat i va enfrontar els Mossos amb la Policia espanyola. Per tant, ara CiU i PSC han de callar, tots dos són culpables del gran retard que s'ha produït."

Així, durant nou anys, els Mossos van caure en l'oblit del Govern i del Parlament. Fins que Jordi Pujol es va adonar que feia molts anys que governava Catalunya i que necessitava deixar una petjada visible al país. Sabia que tenir la policia és litúrgia de poder, un element emblemàtic important. Aleshores era un bon moment per relançar el projecte, el PSOE necessitava CiU per governar. L'any 1993 es va reprendre el desplegament, condicionat fortament per la política de pactes de CiU a Madrid.

Deu anys després, assistim a inauguracions de comissaries i a graduacions de 1.200 mossos cada any. La precipitació per consolidar el model policial català ha estat titllada per l'oposició socialista d'electoralista. Ho sigui o no, el desplegament es veu ara forçat pel canvi social que vivim, que ha generat una certa sensació d'insseguretat, davant la qual els

Jordi Pujol no volia una televisió "antropològica" ni complementària de TVE, sinó que TV3 fos la manera d'establir contacte, en català, amb la informació del món.

"Pujol congelà el desplegament dels Mossos l'any 1984, potser per un pacte d'estat"

efectius de la Policia espanyola a Catalunya són insuficients.

En qualsevol cas, el 2007 es consolidarà la policia de Catalunya, i TV3 està en condicions d'iniciar una nova etapa de creixement. Són les empremtes tangibles del president, dues grans infraestructures que difícilment podria enderrocar el Govern espanyol més involucionista.

Gemma Aguilera